જેનેટ ચાર્ટર્સ
ચિત્ર: માઈકલ ફોરમેન

જનરલ

આ પુરસ્કાર વિજેતા ચિત્રકાર માઈકલ ફ્રેરમેનનું પ્રથમ ચિત્ર પુસ્તક છે, જે સૌપ્રથમ 1961 માં પ્રકાશિત થયું હતું. નવી પેઢી માટે તે અહીં તેના તમામ ગૌરવ સાથે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યું છે.

"આજે સૌથી પ્રતિભાશાળી અને બહુમુખી કલાકારોમાંના એક."
—પબ્લિશર્સ વીકલી

"માઈકલ ફ્રેરમેનના ચિત્ર પુસ્તકો એક યુગનો પરિચય છે."
— વિલ્સન લાઇબ્રેરી જર્નલ

"સર્જકોએ શબ્દો અને ચિત્રો વચ્ચે લગભગ અશક્ય સંતુલન હાંસલ કર્યું છે જે સમગ્ર પુસ્તકને ઇંડા જેટલું સુઘડ અને સંપૂર્ણ બનાવે છે."
—ધ ટાઇમ્સ લિટરરી સપ્લીમેન્ટ (યુકે)

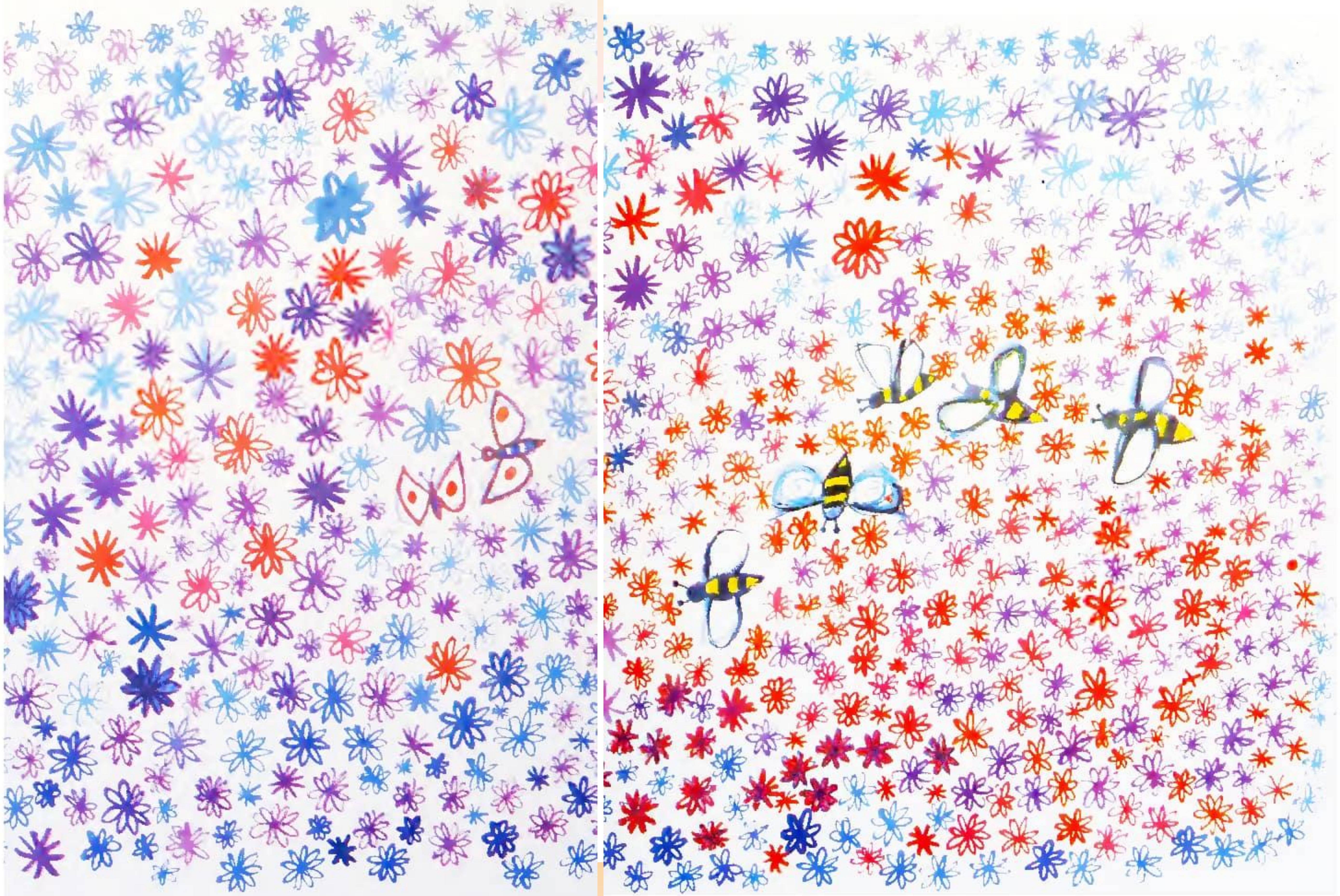

જનરલ

જેનેટ ચાર્ટર્સ
ચિત્ર: માઈકલ ફોરમેન

એક સમયે એક જનરલ હતા.

તેનું નામ જનરલ જોધપુર હતું. તેઓ વિશ્વના સૌથી પ્રખ્યાત સેનાપતિ બનવા માંગતા હતા અને બીજા બધા દેશોના સેનાપતિઓ તેની સેનાની પ્રશંસા કરે તેવું ઇચ્છતા હતા. અને તેથી તેઓ તેના સૈનિકોને તેમના શસ્ત્રો સાફ કરવામાં, તેમના ગણવેશને ઇસ્ત્રી કરવામાં અને તેમના મેડલ અને બૂટ પોલિશ કરવામાં વ્યસ્ત રાખતા હતા.

દરરોજ સવારે ખૂબ જ વહેલા, સૂર્યોદય થતાંની સાથે જ, સૈનિકોએ પરેડ ગ્રાઉન્ડમાં સ્માર્ટ પોશાક પહેરીને અને કૂચ કરવાની પ્રેક્ટિસ કરવા માટે તૈયાર રહેવું પડતું.

જ્યારે તેઓ કૂચ પૂર્ણ કરી ગયા, ત્યારે સૈનિકો ઘણા જૂથોમાં વિભાજીત થઈ ગયા. રસોઈયાઓ ભોજન તૈયાર કરવા રસોડામાં ગયા. ઘોડેસવાર ઘોડાઓને તૈયાર કરવા અને ખવડાવવા માટે તબેલામાં લઈ ગયા.

બીજા સૈનિકો શૂટિંગનો અભ્યાસ કરવા માટે રાઇફલ રેન્જમાં ગયા, અને અધિકારીઓએ ખાતરી કરી કે સૈનિકો પોતાનું કામ યોગ્ય રીતે કરે છે.

સાંજે, જ્યારે છાવણી શાંત હતી, ત્યારે જનરલ જોધપુરને મોડે સુધી બેસીને અન્ય સેનાપતિઓ અને તેમની સેનાએ જીતેલા પ્રખ્યાત યુદ્ધો વિશે વાંચવાનું ગમતું. તે એ દિવસની ઝંખના રાખતા હતા જ્યારે તે અને તેની સેના એટલી પ્રખ્યાત થાય કે તેમના વિશે એક પુસ્તક લખાય.

એક રવિવારે સવારે, જ્યારે જનરલ જોધપુર પોતાના મોટા સફેદ ઘોડા પર ગામડામાં સવારી કરી રહ્યા હતા, ત્યારે એક લાલ શિયાળ રસ્તો ઓળંગીને દોડી ગયું. ઘોડો એટલો ગભરાઈ ગયો કે તે ઊભો થયો, જનરલને જમીન પર પછાડી દીધા અને જંગલમાં દોડી ગયો.

જનરલ જોધપુરને કોઈ ઈજા થઈ ન હતી. એ નરમ ઘાસ પર પડયા હતા. ઘાસ એટલું નરમ હતું અને તેની સુગંધ એટલી મીઠી હતી કે, જનરલને આશ્ચર્ય થયું કે તેઓ હલવા માંગતા નથી. તેમણે ઘાસનું એક તણખલું ઉપાડયું, તેને પોતાના દાંત વચ્ચે મૂક્યું અને ગરમ સૂર્યપ્રકાશમાં સૂતા રહ્યા.

ઘણી વાર પછી એને યાદ આવ્યું કે તેણે છાવણીમાં પાછા ફરવું જોઈએ. અનિચ્છાએ તે પોતાના પગ પર ઉભા થયા અને એક ઝડપી કૂચ કરતા કેમ્પ તરફ જવા નીકળી પડયા.

ભલે તે ઘણી વાર રસ્તા પર સવારી કરી ચુક્યા હતા, પણ હવે તેને એવી વસ્તુઓ દેખાણી જે તેણે પહેલાં ક્યારેય જોઈ ન હતી કારણ કે તે હંમેશા ખૂબ જ ઉતાવળમાં હતા. તેણે ખિસકોલી અને સસલા જોયા અને ઉંદર, હેજહોગ, પક્ષીઓ, કબૂતરો જોયા અને એક મોર પણ જોયો.

તેણે પક્ષીઓને ગાતા સાંભળ્યા. અચાનક જનરલ એક સુંદર ફૂલોથી ભરેલા મેદાનમાં આવ્યા.

તેણે આટલું અદ્ભુત દૃશ્ય ક્યારેય જોયું નહોતું. તેની કલ્પના કરતાં વધુ પ્રકારના ફૂલો હતા અને કોઈપણ કલાકારે ક્યારેય સ્વપ્નમાં પણ નહીં જોયા હોય તેના કરતાં વધુ રંગો હતા.

જનરલ જોધપુર થોડીવાર માટે એકદમ સ્થિર ઊભા રહ્યા, અને પછી તેઓ ફૂલોની વચ્ચે બેસી ગયા. તેમણે મધમાખીઓને મધ બનાવવા માટે પરાગ શોધતી જોઈ. તેમણે વિચાર્યું કે કોઈ ચોક્કસ તેના નાક પર ઉતરશે, પરંતુ મધમાખીઓ એટલી બધી વ્યસ્ત હતી કે તેની પાસે એક પ્રખ્યાત જનરલને જોવાનો પણ સમય ન હતો.

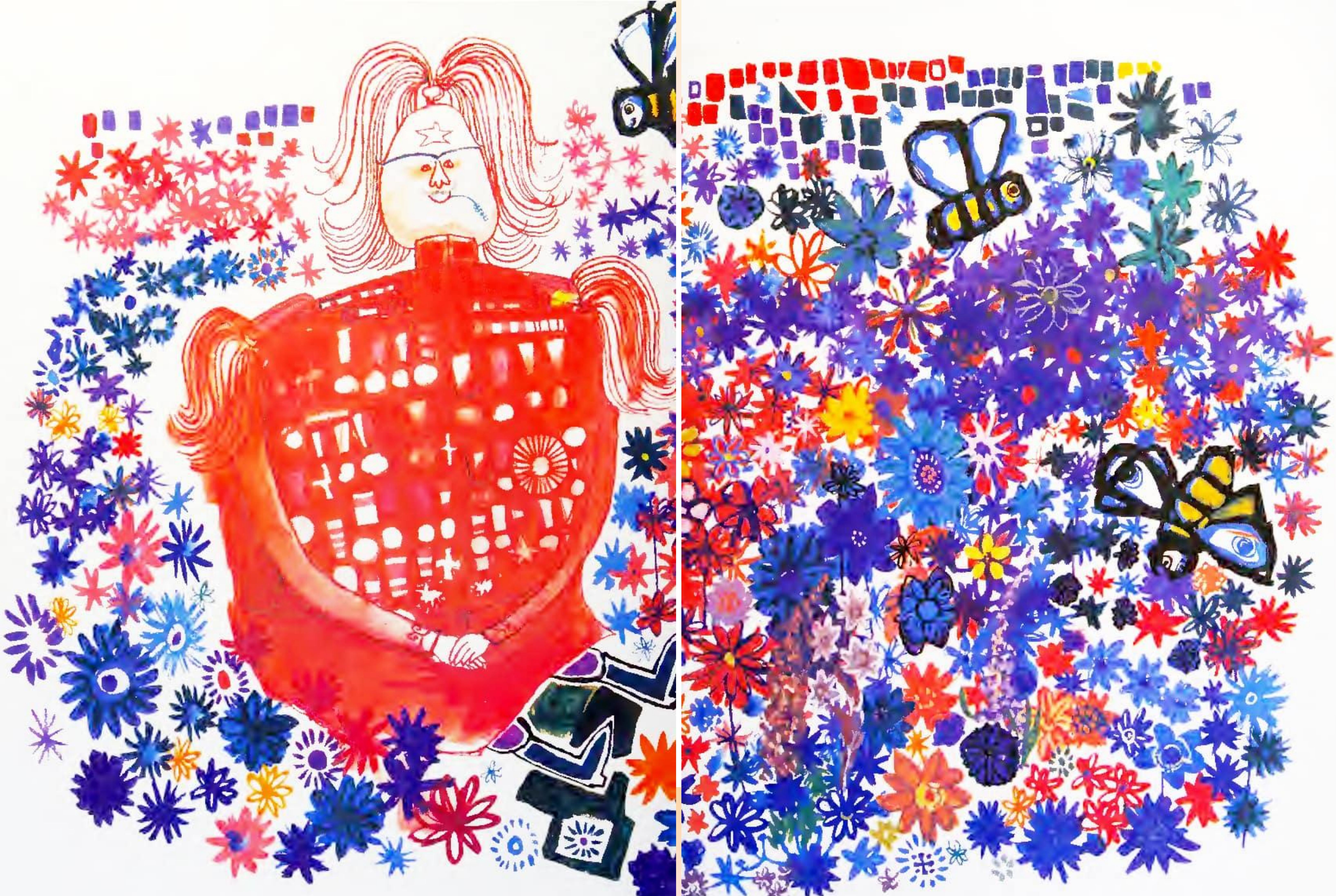

તે લાંબા સમય સુધી ફૂલો અને મધમાખીઓ જોતા રહ્યા. કેટલી શાંતિ હતી. તેણે આ વસ્તુઓ પહેલા ક્યારેય કેમ ન જોઈ?

જ્યારે તે ઊભા થયા, ત્યારે તે જોઈને નિરાશ થઈ ગયા કે તે કેટલાક ફૂલો પર બેઠા હતા. તે ઉદાસ અને કરમાયેલા દેખાતા હતા. તે ફૂલો છોડવા માંગતા ન હતા, પરંતુ તેને તેના સૈનિકો પાસે પાછા જવું પડ્યું. તેણે બે ફૂલો લેવાનું નક્કી કર્યું.

જનરલ જોધપુર આખરે છાવણીમાં પહોંચ્યા ત્યારે અંધારું થઈ ગયું હતું. તેમણે બે ફૂલો પોતાના રૂમની બારી પાસે પાણીના ગ્લાસમાં નાખ્યા અને સૂઈ ગયા.

તે રાત્રે તેણે દિવસ દરમિયાન જોયેલી અદ્ભુત વસ્તુઓ વિશે સ્વપ્ન જોયું - પક્ષીઓ, પ્રાણીઓ, સૂર્ય અને ફૂલો. પછી તેને સ્વપ્નમાં હજારો સૈનિકો કૂચ કરતા દેખાયા. તેઓએ એવો ભયાનક અવાજ કર્યો કે પક્ષીઓ અને પ્રાણીઓ ભયભીત થઈને ભાગી ગયા. સૈનિકોએ સુંદર ફૂલોને કચડી નાખ્યા.

જનરલ ગુસ્સે થઈને જાગી ગયા. "રોકો, રોકો!" તેણે સૈનિકો પર બૂમ પાડી. પછી તેને ખ્યાલ આવ્યો કે તે ફક્ત એક સ્વપ્ન હતું. તેણે ફરીથી સૂવાનો પ્રયાસ કર્યો, પણ તે સૂઈ શક્યા નહીં.

તે જાણતા હતા કે તેણે અને તેના સૈનિકોએ હજારો સુંદર ફૂલો પર કૂચ કરી હશે અને નાના પ્રાણીઓને ઘણી વખત ડરાવ્યા હશે. "હું ફરી ક્યારેય કોઈને નુકસાન પહોંચાડીશ નહીં કે ડરાવીશ નહીં," તેણે પોતાની જાતને કહ્યું. "હું પ્રાણીઓને મદદ કરવાનો અને ફૂલો, છોડ અને ઉગતી બીજી બધી વસ્તુઓની સંભાળ રાખવાનો પ્રયાસ કરીશ."

સવારે તેણે સૈનિકોને કહ્યું કે તે ઇચ્છે છે કે તેઓ સૈન્ય છોડીને પોતાના ઘરે જાય અને કોઈ સારા કામ કરે. તે ઇચ્છતા હતા કે તેઓ તેમના દેશને વિશ્વનો સૌથી સુંદર દેશ બનાવવામાં મદદ કરે. બધા ખૂબ ખુશ હતા. પરંતુ જનરલ જોધપુરથી વધુ ખુશ કોઈ નહોતું.

ખેડૂતોએ પોતાના ખેતરો ખેડવાનું અને
આગામી પાક માટે બીજ વાવવાનું શરૂ કર્યું.

માછીમારો પોતાની જાળ કાઢીને દરિયામાં ગયા.

જનરલે બિલ્ડરોને આદેશ આપ્યો કે આર્મી કેમ્પને દુકાનો અને શાળાઓવાળા સુંદર શહેરમાં ફેરવવામાં આવે અને બાળકો રમી શકે તેવા ઉદ્યાનો બનાવવામાં આવે.

જનરલ જોધપુર જે કંઈ થઈ રહ્યું હતું તે જોઈને ખૂબ જ ઉત્સાહિત હતા. તેઓ કામની પ્રગતિ જોવા જતા. ત્યાં એ એના જુના સૈનિકોને મળતા. લોકો પણ જનરલને મળીને બહુ ખુશ થતા.

દરરોજ તે એ જગ્યાએ પણ જતા હતા જ્યાં તેણે પહેલી વાર ફૂલો જોયા હતા. હવે શિયાળો હતો અને ફૂલો હવે ત્યાં નહોતા, પણ તેને તે ખેતર જોવાનું અને પોતાના હાથથી પૃથ્વીને અનુભવવાનું ગમતું. તે જાણતા હતા કે ફૂલો વસંતઋતુમાં પાછા આવશે.

ધીરે-ધીરે શિયાળો પૂરો થયો. જંગલી ફૂલોએ ફરી એના રંગ વિખેર્યા. વૃક્ષો પર નવા પાંદડા આવ્યા અને કૂંપળ ફૂટી. ખેડૂતોએ જે બીજ વાવ્યા હતા એ અંકુરિત થવા લાગ્યા.

મકાઈનો પાક ઊંચો અને લીલો થયો; બગીચાઓમાં ફળ પાક્યા. દરરોજ સવારે માછીમારો ચમકતા સમુદ્રમાં પોતાની હોડીઓ લઈને જતા ત્યારે ગીત ગાતા હતા.

એક સવારે જનરલ જોધપુરને બે મહત્વપૂર્ણ દેખાતા પત્રો મળ્યા. એક વિશ્વના પૂર્વ ભાગના પ્રખ્યાત જનરલ નિકોલાઈ માર્કોવિચનો હતો . બીજો વિશ્વના પશ્ચિમ ભાગના એટલા જ પ્રખ્યાત જનરલ કસ્ટાર્ડનો હતો. બંને જનરલો જનરલ જોધપુરના દેશમાં જે વિચિત્ર ઘટનાઓ બની રહી હતી તે જાતે જોવા માંગતા હતા.

જનરલ જોધપુરે તરત જ તેમને પોતાની મુલાકાત લેવા અને પોતાના દેશનું નિરીક્ષણ કરવા આમંત્રણ આપ્યું. જ્યારે જનરલ નિકોલાઈ માર્કોવિચ અને જનરલ કસ્ટાર્ડ પહોંચ્યા, ત્યારે જનરલ જોધપુર અને બ્રાસ બેન્ડ દ્વારા તેમનું સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. ત્યારબાદ જનરલ જોધપુર ગર્વથી મુલાકાતીઓને પોતાના દેશભરમાં લઈ ગયા.

તેમણે તેમને બગીચાઓ અને જંગલો, શાકભાજી અને અનાજથી ભરેલા ખેતરો અને તેના ઉદ્યાનો અને રમતના મેદાનો સાથેનું સુંદર શહેર બતાવ્યું. મુલાકાતી સેનાપતિઓએ જોયું કે લોકો બધા પ્રાણીઓને મિત્રો માને છે અને ક્યારેય તેમને ડરાવતા નથી કે તેમનો પીછો કરતા નથી. અંતે, જનરલ જોધપુર તેમને તે જગ્યાએ લઈ ગયા જ્યાં તેમણે પહેલી વાર ફૂલો જોયા હતા.

આસપાસના માઇલો સુધીના ખેતરો લાખો રંગોની ચાદરથી ઢંકાયેલા હોય તેવું લાગતું હતું. ત્રણેય સેનાપતિઓ કાળજીપૂર્વક બેઠા, જેથી કોઈ પણ ફૂલોને નુકસાન ન થાય - અને એકબીજા સામે સ્મિત કર્યું. "આ એક અદ્ભુત વિચાર છે," જનરલ કસ્ટાર્ડે કહ્યું. "તમે તમારા દેશને દુનિયામાં સૌથી સુંદર બનાવ્યો છે."

"અને તમારા લોકો ચોક્કસપણે સૌથી ખુશ છે," જનરલ નિકોલાઈ માર્કોવિચે ઉમેર્યું . અને તેઓએ સાથે મળીને કહ્યું, "જનરલ જોધપુર, તમે આખી દુનિયામાં સૌથી પ્રખ્યાત જનરલ છો."

અને આખી દુનિયાના સૌથી પ્રખ્યાત સેનાપતિ ફૂલોની વચ્ચે સૂઈ ગયા અને સૂર્ય તરફ સ્મિત કર્યું.

પ્રકાશકની નોંધ

જેનેટ ચાર્ટર્સ (હવે એબીસ) નો જન્મ બીજા વિશ્વયુદ્ધની પૂર્વસંધ્યાએ 1938માં ઇંગ્લેન્ડમાં થયો હતો. શીત યુદ્ધ અને પરમાણુ શસ્ત્રોની સ્પર્ધા દ્વારા સર્જાયેલા અનિશ્ચિત વાતાવરણમાં ઉછરેલા જેનેટે શાંતિની નાજુકતા પ્રત્યે તીવ્ર જાગૃતિ વિકસાવી.

માઈકલ ફોરમેનનો જન્મ પણ ૧૯૩૮માં ઈંગ્લેન્ડમાં થયો હતો. યુદ્ધ વિનાની દુનિયા જાણતો ન હોવાથી, તેણે વિચાર્યું કે તે સામાન્ય છે. એક ભયાનક રાત્રે જ્યારે ત્રણ વર્ષનો માઈકલ ગાઢ નિદ્રામાં હતો, ત્યારે તેના બેડરૂમની છત પરથી એક બોમ્બ તૂટી પડ્યો - આ તેની પહેલી યાદ છે. બોમ્બ તેનાથી થોડા ઇંચ દૂર ગયો, ભોંય પર ઉછળ્યો, દિવાલ સાથે અથડાયો અને પછી ફાયરપ્લેસમાં પડ્યો, અને ચીમનીમાં વિસ્ફોટ થયો. જ્યારે યુદ્ધ સમાપ્ત થયું, ત્યારે માઈકલ શાંતિની દુનિયાની રાહ જોતો હતો, પરંતુ કમનસીબે તેના કિશોરાવસ્થાના વર્ષો પરમાણુ યુદ્ધના ભય હેઠળ વીત્યા.

પોતાનું પહેલું પુસ્તક, ધ જનરલ, લખીને, જેનેટ અને માઈકલ એક મનોરંજક અને જીવંત વાર્તા બનાવવા માંગતા હતા જે વિશ્વ પ્રત્યે સહાનુભૂતિપૂર્ણ દૃષ્ટિકોણને પ્રોત્સાહન આપે. હવે, લગભગ પચાસ વર્ષ પછી, પુસ્તક વધુ સુસંગત લાગે છે કારણ કે વાર્તામાં દર્શાવેલ શાંતિની જરૂરિયાત જ નહીં, પરંતુ પર્યાવરણ માટેના ખતરાને પણ હવે સ્પષ્ટપણે જોઈ શકાય છે.

જેનેટ ચાર્ટર્સ
(હવે એબીસ) એ ઇંગ્લેન્ડની સેન્ટ માર્ટિન સ્કૂલ ઓફ આર્ટમાં અભ્યાસ કર્યો હતો, જ્યાં તે સાથી વિદ્યાર્થી માઈકલ ફોરમેનને મળી હતી. જેનેટ હાલમાં લંડનમાં બે સુંદર બિલાડીઓ અને થોડા જંગલી બગીચા સાથે રહે છે. તે પેઇન્ટિંગ કરવાનું ચાલુ રાખે છે અને નિયમિતપણે તેના કામનું પ્રદર્શન કરે છે.

માઈકલ ફોરમેન
પંદર વર્ષની ઉંમરે તેઓ પૂર્ણ-સમયના કલા વિદ્યાર્થી બન્યા. પોતાના પુરસ્કાર વિજેતા ચિત્ર પુસ્તકો બનાવવા ઉપરાંત, માઇકલે ચાર્લ્સ ડિકન્સ, ઓસ્કાર વાઇલ્ડ અને શેક્સપિયર સહિત ઘણા પ્રખ્યાત લેખકોની કૃતિઓને ચિત્રો દ્વારા પ્રદર્શિત કર્યા છે.

એક વખત એક ગર્વિષ્ઠ સેનાપતિ પોતાના ઘોડા પરથી પડી ગયા હતા.
ત્યારે એણે પહેલી વાર એની આસપાસની જમીનમાં ઉગેલા જંગલી ફૂલોની સુંદરતા જોઈ. તે દિવસથી, તેણે વિશ્વને શાંત અને સુંદર બનાવવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી.

લગભગ પચાસ વર્ષ પહેલાં, શીત યુદ્ધની ચરમસીમાએ, એક યુવાન દંપતિએ બાળકો માટે એક નવા પ્રકારનું પુસ્તક લખ્યું હતું. તેમાં યુદ્ધની મૂર્ખાઈ અને પર્યાવરણ માટેના ખતરાનો ચિતાર આપવામાં આવ્યો હતો. જોન એફ. કેનેડી અમેરિકાના રાષ્ટ્રપતિ તરીકે ચૂંટાઈ આવ્યા હતા અને એ જ વર્ષે ઓગષ્ટમાં બરાક ઓબામાનો જન્મ થયો હતો. દાયકાઓ પછી પણ, તે પુસ્તક તાજું અને સુસંગત રહે છે - એ હકીકતમાં આપણા સમયનું પુસ્તક છે.